

Klub přátel Člověka v tísni

Poděkování za podporu – lidská práva

2014

Vážení přátelé,

rádi bychom Vám poděkovali za Vaši trvalou podporu činnosti Člověka v tísni a členství v Klubu přátel. Díky Vám jsme mohli v uplynulém roce pomáhat lidem bojujícím za svobodu v nedemokratických zemích po celém světě.

Lidem, kteří kvůli své práci musí počítat s výhrůzkami nebo fyzickým napadením a kteří za své názory mohou být „odměněni“ dlouhými roky za mřížemi nebo v nejhorším případě kulkou do hlavy. Mnoho z nich žije v každodenním strachu, často nejen o sebe, ale i o svou rodinu.

Přitom jejich práce je neocenitelná – upozorňují na porušování zákonů, pomáhají obětem násilí nebo státní zvěle, případně dalším ohroženým lidem ve svém okolí. Člověk v tísni je přesvědčen, že je naší morální povinností takovým lidem pomáhat. Na následujících stránkách naleznete shrnutí naší činnosti v roce 2014, která by bez Vaší trvalé přízně nebyla možná. Děkujeme!

BARMA

Na podzim tohoto roku možná v Barmě proběhnou první demokratické volby po 25 letech, nicméně armáda se jen neochotně vzdává svých pozic a proces přechodu k demokratičtější společnosti se může kdykoliv zadrhnout.

FOTO: IVO DOKOUPIL

FOTO: ARCHIV ČVĚT

FOTO: JASON (FLICKR)

Silná občanská společnost je teď v Barmě potřeba více než kdykoliv jindy. Také proto Člověk v tísní díky Klubu přátel podporoval aktivitu čtyř desítek občanských skupin na místní úrovni. Podporujeme místní aktivisty, kteří sami aktivně poukazují na palčivé společenské problémy ve svém okolí a pokoušejí se o jejich řešení.

Jedním z nejdůležitějších témat, kterými se námi podporované občanské skupiny zabývaly, byly nucené zábohy půdy. Běžnou praxí v Barmě totiž je, že například vybudování továrny, dolu či přehrady není nijak konzultováno s místními obyvateli. Nejenže se těchto chudých a v podstatě bezbranných lidí nikdo neptá, navíc mnohdy ze dne na den přijdou o svoji půdu a tím i o možnost uživit rodiny. Jindy zase provoz továrny zamoří široké okolí a ohrozí životy a majetek obyvatel přilehlých obcí. Situace v Barmě však dnes již umožňuje v takových případech žádat o odškodnění a nápravu situace.

UŽ SE NENECHÁM ZASTRAŠIT

Farmář U Nyunt Win už ví, jak důležitou roli může mít svobodný tisk. Před časem vláda zabavila jeho pozemek kvůli stavbě přehrady. Nejenže pan Win naráz přišel o možnost obživy, ale žádný ze slibů, který on a další od místních úřadů dostali, nebyl splněn a vypadalo to, že není žádný způsob, jak se domoci spravedlnosti. Pak se však o osud zdejších lidí začala zajímat skupina občanských aktivistů podporovaných Člověkem v tísní.

Jednak v osmi obcích zasažených stavbou přehrady uspořádali osvětové semináře o tom, jaká práva místní lidé podle barmských zákonů mají, ale především začali na případ upozorňovat v novinách nebo místních rozhlaso-

FOTO: KATEŘINA JANKŮ

FOTO: KATEŘINA JANKŮ

FOTO: KATEŘINA JANKŮ

vých stanicích. Prostřednictvím nejrůznějších veřejných kampaní se podařilo vyvinout dostatečný tlak na místní úředníky a pan U Nyunt Win a další oběti nelegálního vyvlastnění půdy byli skutečně odškodněni.

Kromě vytoužené kompenzace získali místní lidé ještě něco navíc – odvahu vést dialog s místními úřady a nenechat se zastrašit. „Dříve nebyli lidé v naší vesnici jednotní a nebyli jsme schopni vzdorovat korupci místních úředníků. Ale teď už známe svá práva a víme, jak je chránit. Už o ně nepřijdeme tak jako v minulosti,“ říká s úsměvem pan Win.

Kromě pomoci obětem nelegálního vyvlastňování půdy jsme také pomáhali prosazovat například práva žen a dětí. V letošním roce budou klíčovými tématy volby, proto chceme podporovat občanské žurnalisty a organizace, které pracují v oblasti občanského vzdělávání. V neklidném státě Rakhine, sužovaném konflikty mezi buddhisty a muslimy, chceme podporovat mezináboženský dialog.

KUBA

V posledních měsících se zdá, že by se Kuba mohla konečně více otevřít světu. Diskutuje se o zrušení amerického embarga a navázání diplomatických styků s USA, režim na oplátku propouští politické vězně. Očekávání opravdu zásadní změny na Kubě jsou však do značné míry předčasná. V roce 2014 bylo z politických důvodů zadrženo přes 8 400 lidí, což je největší počet za posledních pět let. To vše navíc v situaci, kdy na běžné Kubánce stále víc doléhá prohlubující se krize jejich země.

FOTO: KATEŘINA JANKŮ

FOTO: KATEŘINA JANKŮ

FOTO: ARCHIV ČVĚT

V uplynulém roce jsme se díky Klubu přátel zaměřili na podporu slabé a rozdrobené občanské společnosti na ostrově svobody. Pomohli jsme například s provozem nezávislého klubu pro předškolní děti, nezávislých knihoven nebo s organizací koncertů undergroundových hudebníků, kteří jsou postihováni jenom proto, že jejich texty jsou kritické k současnému režimu.

Naše činnost měla i humanitární rozměry – protože na Kubě dnes v podstatě neexistuje záchranná sociální síť, prostřednictvím místní organizace jsme se starali o nemocné a staré lidi. Často se jedná o lidi s nějakou formou postižení, kteří nemají nikoho, kdo by se o ně mohl postarat. Námi podporovaní dobrovolníci je navštěvují, nosí jim jídlo nebo léky.

Pomáhali jsme také v práci místním nezávislým novinářům, jelikož svobodné informace jsou zde nedostatkovým zbožím, mimo jiné proto, že přístup k internetu je zde velmi omezený a kontrolovaný. Vzhledem k tomu, že práce kubánských aktivistů a disidentů je velmi náročná a nebezpečná, poskytovali jsme také psychosociální podporu lidem vystaveným pronásledování nebo výhrůžkám ze strany režimu.

NOVĚ POMÁHÁME VE VENEZUELE A NIKARAGUI

Loni na jaře demonstrovaly v ulicích venezuelských měst tisíce mladých lidí. To, co začalo jako studentský protest v reakci na vraždu studentky, se proměnilo v manifestaci proti rostoucí kriminalitě, atmosféře beztrestnosti, ale také násilí ze strany policie. Protesty dále živila frustrace z katastrofálního stavu národního hospodářství.

FOTO: ARCHIV ČVT

FOTO: ARCHIV ČVT

FOTO: ANDRESA ZP (FLICKR)

Prezident Nicolas Maduro však místo hledání řešení odpověděl stupňováním represí – bylo zadrženo více než 3 000 lidí, někteří z nich zůstávají ve vězení dodnes. Zaznamenány byly případy sexuálního násilí nebo mučení ze strany policie. Během střetů mezi policií a demonstranty zahynulo přes 40 lidí. Protesty sice skončily, nicméně ekonomická situace se stále zhoršuje a situace se jeví jako dále neudržitelná. Nedostatkovým zbožím je ve Venezuele momentálně skoro všechno, od mouky až po prací prášek.

Člověk v tísní začal ve Venezuele pomáhat také díky Klubu přátel. Navzdory atmosféře všeobecné letargie a strachu se snažíme v zemi podpořit aktivní občanskou společnost. Na univerzitě v Caracasu jsme proto pomohli zorganizovat festival dokumentárních filmů o lidských právech, v rámci něhož se promítaly také filmy z českého festivalu Jeden svět.

Pomáhali jsme také několika indiánským komunitám ve venkovských oblastech, které patří k nejchudším, a tedy také nejzranitelnějším. Pro celkem 120 lidí jsme organizovali semináře týkající se jejich práv a znalosti potřebných zákonů. Chceme, aby námi podporovaní lidé mohli sami hájit nejen svá práva, ale také práva ostatních rodin ve svém sousedství. Letos bychom nově chtěli zajistit také dostupnost právních služeb pro nejchudší rodiny v hlavním městě Caracasu.

Na rozdíl od Venezuely je **Nikaragua** zemí, o které se příliš nemluví. A to i přesto, že prezident Daniel Ortega v této chudé středoamerické zemi postupně kumuluje větší a větší moc.

FOTO: ANDRESAZP (FLICKR)

FOTO: ANDRESAZP (FLICKR)

FOTO: MATT HOSFORD (FLICKR)

Člověk v tísní proto díky Klubu přátel podpořil festival evropských filmů pořádaný na univerzitách a v kulturních centrech po celé zemi. Zajistili jsme promítání dvou dokumentů s tematikou lidských práv. Protože byl o projekce velký zájem, plánujeme v tomto roce zařadit ještě více filmů a promítání rozšířit i například do parků, aby byly přístupné co nejširší veřejnosti.

Díky Klubu přátel jsme také podpořili organizaci mladých lidí z města León, kteří pořádali několikaměsíční kurzy a semináře pro společensky aktivní lidi se zájmem o veřejný život. Jedná se o lidi, kteří mají šanci se dostat do veřejných funkcí a aktivně rozhodovat o záležitostech svých komunit. Během seminářů se lidé učili základům demokratického rozhodování, finanční transparentnosti, kritickému myšlení atp. Celkem 30 absolventů tak získalo povědomí o základních principech politiky v demokratických zemích, což jsou znalosti, jež jsou dnes v Nikaragui nedostatkovým zbožím.

UKRAJINA

Uplynul rok od doby, kdy rozsáhlé protesty v Kyjevě a dalších ukrajinských městech donutily prezidenta Viktora Janukovyče opustit svůj úřad i zemi. Střety během posledních dní demonstrací na kyjevském náměstí Majdan si vyžádaly zhruba 100 životů a další stovky zraněných. Lékařský tým Člověka v tísní pomáhal v nejvyhrocenějších okamžicích s ošetřením přímo na místě a ve spolupráci s českou vládou jsme koordinovali také převoz kriticky zraněných pacientů do českých nemocnic, protože na Ukrajině pro ně v danou chvíli nebyla možnost adekvátního ošetření. Řadě těchto lidí jsme pomohli zachránit život.

FOTO: EDGAR BARANY C (FLICKR)

FOTO: CHRISTIAN HOLD (FLICKR)

FOTO: IVO DOKOUPIL

Během roku jsme pak vedle humanitární pomoci obětem války na východní Ukrajině (např. dodávky potravin a léků pro rodiny zasažené boji) také pomáhali konkrétním pronásledovaným lidem a jejich rodinám. Například aktivisté, jež jsme dříve podporovali v rámci občanskoprávních poraden na Krymu, museli ve většině případů ještě před anexí z poloostrova utéci, protože se stali terčem násilí a výhrůžek. V Kyjevě pak s podporou Člověka v tísní začali pomáhat ostatním uprchlíkům. Aktivisty, kteří pomáhají uprchlíkům, jsme podpořili rovněž v Mariupolu, protože jejich kancelář se stala terčem žhářského útoku.

Člověk v tísní také podporoval nezávislé novinářské skupiny, které spontánně vznikají po celé Ukrajině. Jedná se o projekty místních novinářů a bloggerů, založené s cílem poskytovat objektivní regionální zpravodajství, jež je v době tolik vyhocené informační války mezi Ruskem a Ukrajinou neocenitelné.

NEVZDAT TO

Vjačeslav Bondarenko (na fotce dole) pracoval ještě loni jako novinář v Luhansku pro portál Obzor. Během květnových prezidentských voleb dokumentoval jejich průběh, ale skončil v zajetí proruských separatistů. Během věznění byl brutálně bit. Kruté zacházení bohužel zanechalo trvalé následky a Vjačeslav má dodnes zdravotní problémy. Přesto se nevzdal a nyní v Kyjevě spolupracuje na projektu Informator.lg.ua, což je webový portál, který přináší nezávislé informace právě z oblasti Luhansku. Práce lidí, jako je pan Bondarenko, si ceníme a nezávislé novinářské projekty, jako je Informator, bychom chtěli podporovat také v průběhu tohoto roku.

FOTO: IVO DOKOUPIL

FOTO: TOMÁŠ VLACH

FOTO: ARCHIV ČVT

SEVERNÍ KAVKAZ

Důsledky dvou ničivých válek, terorismus a všudypřítomné násilí a zvůle státu. To je každodenní realita severokavkazských autonomních republik Ruské federace. Bezpečnostní složky dnes v podstatě beztrestně terorizují obyvatele Čečenska, situace je však vážná také v Ingušsku, Dagestánu nebo Kabardsko-Balkarsku. Lidé jsou zatýkáni na základě vykonstruovaných obvinění, jejich doznání bývají vynucena mučením. Lidé, kteří upadli v nemilost vládnoucích elit, mizí beze stopy nebo jsou zavražděni.

Člověk v tísní v severokavkazské oblasti podporuje řadu obhájců lidských práv, kteří pomáhají obětem bezpráví. Nejvíce potřeba je právní pomoc nebo zajištění bezpečného útočiště. Platí přitom, že stejnou pomoc jako oběti zločinů potřebují často sami jejich obhájci, kteří jsou vystaveni minimálně stejnému riziku napadení, navíc pracují pod obrovským tlakem.

Především Čečensko, ale i další kavkazské regiony Ruska naprosto pohltila atmosféra strachu. „Příbuzní unesených se bojí mluvit o tom, co se stalo. Mají strach z důsledků pro oběť i celou rodinu a bojí se dalšího pronásledování,“ říká Tatjana Lokšinová z moskevské pobočky Human Rights Watch.

ODVÁŽNÁ SAPIJAT

Příkladem lidí, které podporujeme, je právnička Sapijat Magomedovová (na fotce vpravo). Pracuje ve složitých podmínkách v Dagestánu a snaží se vymáhat právo a zákonné postupy pro každého, koho zastupuje. Často se jedná o velice citlivé případy, které jiní právníci odmítají kvůli obavě o své vlastní bezpečí. Během advokátní praxe se setkala s mnoha nepotrestanými nezákonnostmi.

FOTO: IVANA SKÁLOVÁ

FOTO: OLEG KOZLOVSKY (FLICKR)

FOTO: ARCHIV ČVTV

Křehká mladá právnička se sama stala obětí násilí, které nebylo dosud potrestáno. V roce 2010 byla zbita pracovníky policie, když přišla navštívit svou klientku. V nemocnici strávila 3 měsíce.

Díky Klubu přátel jsme skrze místní obhájce lidských práv pomohli třem obviněným ve vykonstruovaných případech. Jednalo se například o mladého muže, který byl držen čečenskými jednotkami OMON, byl mučen a nucen k přiznání něčeho, co nespáchal. Po svém propuštění byl on i celá jeho rodina terčem četných výhrůžek. V této vypjaté situaci jsme muži a jeho rodině zajistili přemístění na bezpečné místo.

Pro více informací o kritické situaci na severu Kavkazu navštivte naše stránky www.bezkonce.com

ÁZERBÁJDŽÁN

V Ázerbájdžánu jsou stále zatýkáni novináři, bloggeři nebo lidé, kteří se účastní pokojných demonstrací. Přestože jsou důvody jejich zatčení vykonstruované, jsou používány během absurdních soudních procesů.

Hrozí v nich velmi vysoké tresty, dosahující i 10 let odnětí svobody, a to ve velmi drsných podmínkách ázerbájdžánských věznic. Vězni často nemají dostatečný přístup k právníkům, lékařské péči, či dokonce dostatečné výživě.

Pomoc Klubu přátel loni směřovala celkem 11 pronásledovaným – vězňům, stíhaným aktivistům, jejich rodinným příslušníkům a právníkům. Zajišťovali jsme léky, právní služby nebo poskytli materiální pomoc. Lidé, které podporujeme, žijí pod neustálým psychickým tlakem, čelí výhrůžkám a mohou se ocitnout i v ohrožení života.

FOTO: TINOU BAO (FLICKR)

FOTO: RFE/RL

FOTO: RFE/RL

V této práci budeme pokračovat i letos, protože situace se nijak nelepší. Jen pro ilustraci, v závěru roku, v době, kdy většina západního světa slavila Vánoce, proběhl například v ázerbájdžánské redakci Rádía Svobodná Evropa zátah, při kterém byly zabaveny počítače a různé dokumenty a zaměstnanci redakce byli předvedeni k dlouhým výslechům. Znamenalo to konec bakuské redakce tohoto světoznámého rádia.

EGYPT

V Egyptě pomáháme v regionech na jihu země, které sužuje chudoba, negramotnost a sociální problémy. Bují zde korupce a zneužívání moci místními úředníky a politiky. Jediná obrana mnohdy spočívá v drobné práci nezávislých právníků a občanských iniciativ. S přispěním Člověka v tísní vznikly dvě právnícké sítě ve dvou egyptských guvernorátech.

Poskytují bezplatnou právní pomoc těm, kteří se neoprávněně ocitli ve vazbě, ženám, které se staly obětí násilí, nebo lidem, kteří se nemohou na úřadech domoci základních služeb. Díky Klubu přátel jsme v uplynulém roce spolupracovali s 60 právníky a pokryli jsme také soudní výlohy během více než 40 případů, kterých se „naši“ právníci ujali. Pro některé z nich se spolupráce s Člověkem v tísní stala prvním krokem k dobročinné pro bono práci.

LIBYE

Libye se nachází ve stavu jakési skryté občanské války. O moc mezi sebou soutěží řada ozbrojených skupin. Malé části území kontroluje dokonce teroristická organizace spřízněná s Islámským státem. Ve všeobecné atmosféře násilí a beztrestnosti je pro místní aktivisty, novináře nebo právníky stále obtížnější svobodně pracovat.

FOTO: ERIK (FLICKR)

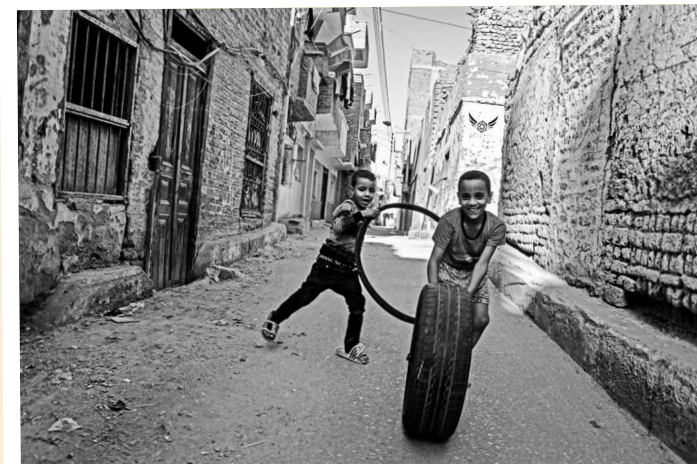

FOTO: ARCHIV ČVT

FOTO: NADER EL GADI

Mnohdy stačí například jen hlasitě prosazovat práva žen a čelíte výhrůžkám. Že nejde o plané hrozby, dokládá zabití mladého bloggera Tawfika Bensauda nebo právničky Salwy Bugheigisové.

Na rostoucí ohrožení libyjských aktivistů jsme okamžitě reagovali a díky Klubu přátel jsme pomohli dopravit čtyři aktivisty a novináře, jimž hrozilo největší nebezpečí, do dočasného azylu v cizině. Pomohli jsme jim také překlenout první týdny strávené mimo Libyi. Pomohli jsme například ženě jménem Samira, která popisuje dny před svým odjezdem ze země následovně: „Zůstala jsem v domě sama. Sestra s rodinou odešli, protože měli strach tu se mnou být.“

Ačkoliv úlevu za hranicemi země cítí okamžitě, ví, že je to jen začátek: „Můj odjezd ze země je nejlepším důkazem toho, že je třeba pracovat dále a ještě víc.“

Ještě jednou děkujeme za Vaši přízeň! Díky dárcům, jako jste Vy, získávají každý den konkrétní lidé naši pomoc. Doufáme, že se na Vaši trvalou podporu budeme moci spolehnout i v roce 2015. Také letos budeme pomáhat těm nejohroženějším v nesvobodných zemích světa a úspěch našeho snažení bude do značné míry záviset na Vaší štědrosti a dlouhodobé podpoře.

Se srdečným pozdravem

Blanka Paušimová

Klub přátel, Člověk v tísní, o. p. s.

Šafaříkova 24, 120 00 Praha 2, tel.: (+420) 226 200 439

Číslo bankovního účtu Klubu přátel: 44 55 44 / 0300 (ČSOB)

e-mail: kp@clovekvtsni.cz

www.klubpratel.cz

FOTO: LORENZO MOSCIA (FLICKR)

FOTO: MARIA (FLICKR)

FOTO: TOTORO_FRIEND (FLICKR)